

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel III. Hoe de Minder-broeders met sommighe borghers zijn
ghevlucht op't Casteel van Gorcom.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

CAPITTEL IIII.

Hoe de Minder-broeders met sommighe borghers zijn ghevlucht op't Casteel van Gorcom.

Hier-en-tusschen soo wordt vande Geusen een valsch upt-gheuen ghestropt deur de gheheelle Stadt/dat binnen Doordrecht/Alckmaer/ende andere steden vande Geusen inne-ghecomē / al dat de Catholijcke religie aen-gingh ongeschendt ende vrij wierdt ghelaten : dat niemant vande Seliגיעusen oft Gheestelijckheydt en wierdt ghehindert / vele min andere Catholijcke borghers: daer-en-bouen / dat-men enen peggelijcken niet aller vziigheydt verleende ende toe-liet vziidom van sijne religie. Ende om de herten der ghemeente / die al-reede (ghelijck wy gheseght hebben) ter oorzacken van eenighen impost / van des Coninghs Gouverneurs verbzeindt / ende den Geusen toe-ghebaen waren / noch meer tot hem te trecken / verclaerden sy / soo haest als de Geusen soudē meesters zijn / dat alle dinghen soudē beter coop worden / ghelijck sy met grooter ydelheydt beroemden al-reede gheschiedt te zijn inde plaetsen die onder hen gheweldt warē. Hoe wel dat dese versterde tijdinghe niet upt niet en was ghesproten. Want de Geusen hadden veel graens den landt-luyden van daer omtrēt met geweldt afghenomen / d'welck sy naer-der-handt goeden coop onder de ghemeente hebben vercocht / ghelijck het ghemeentlijck met ghestolen goedt ghebeurt. Daer upt is ghestropt de mare van den goeden coop. Dock mede om dat sy daer deur eenighen schijn van heyligheydt soudē crijghen / soo hebben sy een deel van t'selue graen den armen upt-ghedeylt / met dulsdanighe

danighe mildhepdt offerende Gode al-sulck eē sacri-
 ficie / als (ghelijck de Wijse-man leert) die t kindt
 doodet veur sijns vaders aen-schouwen . Niet-tes-
 min dusdanighe maere en heeft de verstandighe
 niet beweeght / als wel wetende dat sulcks anders
 niet en wierdt ghedaen oft versiert / dan om t'ghe-
 meyn volck te bedrieghen . Want sy hadden al te
 veuren waerachtighe ende sekere tijdinghe ontfan-
 ghen ter contrarien / ende daer was een Minder-
 broeder vlughtigh versch ouer-gheromen van Alck-
 maer tot Gorcom / die veur ooghen ghesien hadde
 wat de Geusen al-daer bedzeuen . Hy verhaelde
 onder andere / hoe dat de Geusen het Clooster der
 Minder-broeders al-daer hadden in-ghenomen / de
 broeders ghevangen / ende ghebonden met vele in-
 iurien als landt-verraders wegh-ghelepdt: hoe dat
 sy eenen broeder die seer sieck te bedde lagh / het bed-
 de van onder hem ghetrocken / ende hem als eenen
 hondt opde aerde gheworpen hadden laten ligghen:
 ende verlaerde dat dit niet langher gheleden en
 was als twee daghen / te weten / op S. Jans Wap-
 tisten auondt. Dese laecke heeft niet sonder redene
 vermeerdert de breele aen de broeders vā Gorcom
 die dit hoorde. Maer teghen den auondt van dien
 dagh P. Nicolaus ghebeden zijnde vanden veur-
 leyden sijnen neue dat hy hem wachten soude / en
 heeft met gheen sineekinghe soo verre te brenghen
 gheweist dat hy inmers dien nacht upt sijn Cloo-
 ster soude bliuen / verclaerende dat hy sulcks nim-
 mermeer doen en soude / dat hy sijn broeders soo
 langhe soude verlaten . S'ander-daeghs / wesende
 den 26. Junij / als het perijckel noch vermeerdert
 was / veur diē de Geusen met yenne schepē heel naer
 de stadt laghen / beyde de sijden vanden riuere / bo-
 uen ende beneden ghenomen hebbende / zijn de Geli-
 gusen

giusen weder-om by den Gardiaen gheromen.
 Want al-noch en waren sy upt het Clooster niet
 ghegaen / al hadden sy s' daeghs te veuren ozlof ghe-
 hadt. De welcke al was hy met groote droefheyde
 des herten bebanghen / om dat hy gheen middel en
 sagh hoe hy hen van het perijckel soude behoeden /
 heeft hen in't ghemeyn weder-om ghetrootst soo seer
 alst hem moghelijck was / ende vermaent dat sy
 vroom van moede en betrouwen souden zijn / ghes-
 uende hen allen weder-om ozlof te gaen daer't hen
 beliefte. Ter-stondt heeft hy allen de boecken / die
 niet luttel en waren / ende allen de ornamenten des
 Goddelijcken diensts met grooter haesten naer het
 Casteel doen draghen. Want de edele Gaspar
 Turck / die t'selue Casteel inden naem vande Co-
 ninghlycke Maiestejt hiel / ende was ouerste van
 t'gheheel quartier van Gorcom als Drossard / had-
 de veur hem ghenomen dat teghen alle s'vbandes
 gheweldt te bewaren / tot dat het onder-standt ghe-
 comen ware. Want hy seyde dat hy sijnen sone van
 ure te ure verwachtete / dat hy comen soude met
 volck van de Graue van Bossut / doë ter tijdt Gou-
 verneur van Tricht opden Rijn : ende toonende
 de brieuen van den seluen Graue daer hy sulcks be-
 lofde / heeft met dese hope de Catholijcken die op't
 Casteel gheblught waren gherouragieert. Al-soo
 dan sommighe vande broeders (onder welke was
 de Vicarius oft stede-houder vanden Gardiaen)
 willende uptter stadt gaē / de poozten gestoten bon-
 den / en hebben gheens-sins connen vercrijghen
 vande ghene die de sleutels te bewaren hadden / dat
 sy upt-ghelaten soudent worden. Waer-om soo dese
 als de andere broeders / siende deur het wepghe-
 ren van vertreck dat sy van de borghers in opens-
 baer perijckel ghestelt wierden / soo hebben sy hen
 met

met den Gardiaen vertroocken op't Casteel / upt-
ghestecken d'ij / die veur-ghenomen hadden in t'
Cloofter te bliuen : by de welcke de Gardiaen sou-
de lieuer ghebleuen hebben om te verwachten de
ombeleefthepdt der byanden / ten ware gheweest
dat sijn officie toe-stonde het Conuent vande broe-
ders (d'welck inden meesten hoop ghelegghen was)
by te bliuen/by-sonder ghemerckt dat dese d'ij/die
daer begheerden te bliuen/t'selue niet upt noot oft
bedwangh en deden/maer hadden lichtelijck/had-
den sy ghewilt) met de andere naer t' Casteel mo-
ghen gaen.

CAPITTEL V.

Hoe de stadt van Gorcom, niet teghen-staende de
sorg-vuldigheydt der Pastoors, vande Geusen
wordt inne-ghenomen.

In de selue stadt waren twee Pastoors oft Pa-
rochianen/ Heer Lenaerd Verchel / ende heer Ni-
colaes Poppel / twee treffelijcke mannen / als inder
hepligher Schrifstueren wel gheleert / ende van
deughd-saemheydt des leuens wel bekend / en die in
hen schaepkens salighlijck te hoeden seer sorg-vul-
digh waren. Maer H. Lenaerd/ behaluen dat hy
langher Pastoor hadde gheweest / soo was hy deur
sijnen ouder-dom/gheleertheydt ende wel-sprekent-
heydt by het volck meer gheacht. Dese twee/al-soo
langhe alster noch eenighe hope was van de stadt te
bewaren/en hebben niet opgehouden in alles hen
beste te doen om den moedt vande borghers te ver-
werken ende te verstercken tot bescherminghe van-
de stadt ende Geligie. In den eersten ginghen sy om
de besten/ vermaenende allen de borghers/ groote
ende